Ima li nade za nas?

Nakon štrajka prosvjetnih radnika započeli su pregovori. Premijer je ponudio 10,4% povećanje plaća s napomenom kako će predstavnici sindikata sudjelovati u korigiranju postojećih koeficijenata kako bi se nastavnici i učitelji izjednačili s ostalim djelatnicima u društvenom sektoru. Što više, Premijer je u Saboru naglasio kako su predstavnici sindikata stručnjaci koji bi mogli pomoći inozemnom timu (sic!) u redefiniranju koeficijenata. U normalnim demokratskim zemljama to bi ohrabrilo zabrinute za budućnost Lijepe naše. Na žalost, u Hrvatskoj ta i takva izjava „ne pije vodu“. Ostaje otvoreno pitanje da li će zaposleni u obrazovnom sustavu prihvatiti, po riječima Premijera, „najbolju moguću ponudu“ uz dodatak – kako je razumno prihvatiti jer u protivnom neće imati ništa ili kako je to Premijer slikovito rekao – „nula“.

Problem je moguće razmatrati s mnogih motrišta. Ja ću se referirati s pozicije učitelja i nastavnika, odnosno zemlje u cjelini.

Premijer nije govorio kako su zahtjevi nastavnika i učitelja neutemeljeni. Naglasio je kako parcijalno rješavanje koeficijenata u jednom dijelu državnog sektora otvara „širom vrata“ zahtjevima preostalih zaposlenih u državnom sektoru. Naglašava kako je obveza Vlade, što je točno, problemu pristupiti imajući u vidu cjelinu.

Međutim, samo nekoliko tjedana prije Premijer je obznanio kako će se povećati osnovica svim zaposlenima za 6,12% i zato odustaje, kako sam kaže, od političke odluke da se smanji standardna stopa PDV-a s 25 na 24%. Postavlja se pitanje da li je slučajno predloženo povećanje osnovice za 6,12% jer su sindikati tražili promjenu koeficijenata koja predstavlja povećanje mase plaća za 6,11%. To vjerojatno nikad nećemo saznati. Ali razlika od 0,01% mi se čini znakovita.

Iz navedenog zaključujem kako je Premijer mislio da će nastavnici i učitelji odustati od svojih zahtjeva. Trg Bana Jelačića je pokazao kako nastavnici i učitelji nisu sami i da ih, usprkos novim okolnostima, podržavaju roditelji učenika i građani Lijepe naše. Izborna kampanja, povećanje osnovice plaća za 6,12%, za predsjednika države i izborna kampanja u slijedećoj godini za Sabor, po mišljenju Premijera, trebala je biti dobitna kombinacija. Umjesto dobitne kombinacije mogli bi se pojaviti problemi čak i ako gospodarstvo održi poslovnu aktivnost na razini ove godine. U Sinju bi rekli – „u ništa“.

Političke igre naših političara svjedoče kako je samo i jedino važna vlast. Pri tome ne vode brigu što se događa u Lijepoj našoj i koje su potencijalne opasnosti propuštene reforme i povećanje osnovice za plaće od 6,12%.

Prethodna kriza je pokazala kako smo nespremni za nova iskušenja koja nam slijede. Jasno radi se o recesiji, depresija nije isključena, koja će značajno utjecati na „perjanicu“ gospodarske aktivnosti – turizam. Kako se radi o luksuznom dobru, kako ga nazivaju ekonomisti, za očekivati je veće potonuće upravo temeljne gospodarske grane. Kritičari postojeće ekonomske politike s pravom kazuju kako nam postojeća dinamika rasta gospodarstva nije dostatna kako bi smanjili sve nepodnošljivije Â zaostajanje za razinom blagostanja EU. Sutra kad se uspori gospodarstvo i smanji turistička „žetva“ snažno će se smanjiti porezni prihodi. Rashodi će ostati na razini koju je odredio naš Premijer. Kako smanjenje rashodne strane proračuna za bilo koju vladu od osamostaljenja nije opcija tako će se rješenje tražiti u povećanju poreza. Dobit ćemo, temeljem današnjih odluka, novi harač. Povećanje porezne presije znači dodatno usporavanje gospodarske aktivnosti pa neće biti čudo kako ćemo opet čekati godinama da se pokrene gospodarstvo. Još uvijek nismo dosegli razinu gospodarstva iz 2008. godine. Upravo je prethodna kriza pokazala kako politika u vrijeme „sedam debelih krava“ ne vodi računa koje su posljedice za društvo u cjelini kad dođe vrijeme „sedam mršavih krava“.

Problem je ove vlade, uključivo sve koje su joj prethodile, da se hvali postignućima za koja nije zaslužna. S političkom motrišta to mogu prihvatiti. Međutim, Hrvatska je u ozbiljnim problemima pa je hvala Vlade trebala ići u pravcu isticanja postignuća (bez obzira što su ona objektivno određena stanjem u okruženju) s napomenom kako su učinili puno i da traže podršku kako bi nastavili uspješnu Â politiku koju su upravo oni započeli. Tako bi zaposlenici u državnom sektoru bili zadovoljni daleko manjim povećanjem plaća. Ovako, zaposleni u državnom sektoru s pravom smatraju da imaju pravo da im se plaće povećaju jer se događaju tako pozitivni pomaci pa neće Vladu, koju je sam Bog poslao, u daljnjem upravljanju državom ugroziti tek neznatno povećanje plaća.

Na žalost hrvatskih građana usporavanje gospodarske aktivnosti pokazat će kako ništa nismo naučili iz prethodne krize. Drugim riječima, slijedeća vlada će se naći u „nebranom grožđu“ jer će morati Â smanjivati rashode koje je ova vlada nerazumno povećala. Ovo nikakoÂ ne znači da nije potrebno povećati plaće nastavnicima i učiteljima. Ovo znači da je trebalo provesti reforme kako bi država, kao birokratski sustav, bila jeftinija i tako omogućila nastavnicima i učenicima da postanu ravnopravni građani Lijepe naše.